

VAR REFERANSE
24/1813

DERES REFERANSE

DATO
22.05.2024

Vedtak om overtredelsesgebyr

1. Innledning

Finanstilsynet viser til sitt brev av 4. april 2024 og varsel om overtredelsesgebyr av 17. april 2024. Finanstilsynet viser også til svarbrev fra deg [REDAKTERT] av 9. april 2024 og 22. april 2024.

Finanstilsynets vurdering er at du har overtrådt markedsmisbruksforordningen (MAR)¹ artikkel 19 nr. 11, jf. verdipapirhandelloven (vphl.) § 3-1, ved å handle aksjer i [REDAKTERT] mindre enn 30 dager før publiseringen av 4. kvartalsresultat. På dette tidspunktet var du underlagt et handelsforbud, slik det fremkommer av Finanstilsynets nærmere vurdering under punkt 5 nedenfor.

Finanstilsynet har besluttet å ilegge et overtredelsesgebyr på kroner 100 000 for overtredelsen, jf. vphl. §§ 21-1, jf. 21-9 og 21-14.

2. Rettslig grunnlag

Det følger av MAR artikkel 19 nr. 11 at personer med ledelsesansvar² hos en utsteder ikke skal utføre noen transaksjoner "for egen eller en tredjeparts regning som direkte eller indirekte vedrører aksjer eller gjeldsinstrumenter utstedt av utstederen [...] i en periode på 30 kalenderdager før offentliggjøringen av en delårsrapport eller en årsrapport som utstederen er forpliktet til å offentliggjøre i samsvar med reglene på den handelsplassen der utstederens aksjer er opptatt til handel, eller nasjonal rett".

MAR artikkel 3 nr. 25 definerer kretsen av primærinnsidere som personer hos en utsteder som er

- medlem av foretakets administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan, eller
- en ledende medarbeider som ikke er medlem av organene nevnt i bokstav a), som har jevnlig tilgang til innsideinformasjon som direkte eller indirekte vedrører dette foretaket, og som har fullmakt til å treffe beslutninger på ledelsesnivå som påvirker foretakets framtidige utvikling og forretningsstrategi.

Handelsforbudet i MAR artikkel 19 nr. 11 vil også ramme transaksjoner gjort av primærinnsidere gjennom deres nærstående investeringselskap, siden bestemmelsen forbyr enhver handel både for egen og tredjeparts regning.

¹ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 596/2014 av 16. april 2014 om markedsmisbruk (markedsmisbruksforordningen) trådte i kraft i norsk rett 1. mars 2021.

² MAR bruker begrepet "personer med ledelsesansvar", men ettersom begrepet "primærinnsidere" er innarbeidet i det norske verdipapirmarkedet, brukes dette begrepet videre i brevet.

Nærstående personer til primærinnside er i MAR artikkel 3 nr. 26 definert som blant annet en juridisk person som direkte eller indirekte kontrolleres av en person med ledelsesansvar (primærinnside), eller som er opprettet til fordel for en slik person, eller som har økonomiske interesser som i det vesentlige sammenfaller med en slik persons interesser.

Handelsforbudet i MAR artikkel 19 nr. 11 gjelder 30 kalenderdager før offentliggjøringen av en delårsrapport eller en årsrapport som utstederen er forpliktet til å offentliggjøre. Norske utstedere er som hovedregel kun forpliktet til å rapportere halv- og helårsrapport, jf. vphl. §§ 5-5 og 5-6 og Oslo Børs' regelbok.

Et handelsforbud vil imidlertid også utløses før offentliggjøringen av en 4. kvartalsrapport dersom den i realiteten er et foreløpig årsresultat og inneholder all nøkkelinformasjon relatert til regnskapstallene som er ventet å følge av årsrapporten³. I slike tilfeller vil ikke etterfølgende revidert årsregnskap utløse et nytt handelsforbud.

Overtredelse av MAR artikkel 19 kan medføre overtredelsesgebyr, jf. vphl. § 21-1. For fysiske personer er skyldkravet for å ilegge overtredelsesgebyr forsett eller uaktsomhet, jf. vphl. § 21-9.

For fysiske personer kan det fastsettes overtredelsesgebyr på inntil 5 millioner kroner ved overtredelse av MAR artikkel 19, jf. vphl. § 21-1 (2). Det følger av § 21-1 (4) at overtredelsesgebyret kan fastsettes til inntil tre ganger oppnådd fortjeneste eller unngått tap som følge av overtredelsen dersom dette gir høyere gebyr enn utmålingen etter vphl. § 21-1 (2).

Etter vphl. § 21-14 kan Finanstilsynet ved avgjørelsen av om overtredelsesgebyr skal ilegges og ved utmålingen ta hensyn til blant annet overtredelsens grovhet og varighet, graden av skyld, og vilje til å samarbeide med myndighetene.

3. Sakens bakgrunn

Det er ikke bestridt at du er primærinnside i [REDACTED] jf. MAR artikkel 3 nr. 25 bokstav a), og at [REDACTED] er ditt nærstående foretak etter MAR art. 3 nr. 26 bokstav d).

Slik det fremgår av børsmelding av [REDACTED], kjøpte [REDACTED] [REDACTED] for totalt 7.080.681 kroner den [REDACTED].

[REDACTED] publiserte resultater for fjerde kvartal 2023 ved børsmelding publisert [REDACTED].

[REDACTED] tok selv kontakt med Finanstilsynet den [REDACTED] og opplyste at du som primærinnside i selskapet hadde handlet i [REDACTED] samme dag, og at det på dette tidspunktet gjaldt et handelsforbud i tilknytning til publisering av delårsrapport. [REDACTED] opplyste at du hadde ringt til CEO for å klarere handelen, men at CEO hadde glemt å ta i betraktning handelsforbudet som gjelder etter MAR.

4. Primærinnsiders anførsler

³ I ESMA's Q&A om MAR er dette formulert som "all the key information relating to the financial figures expected to be included in the year-end report", se https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma70-145-111_ga_on_mar.pdf punkt 7.2.

Finanstilsynet har mottatt et brev av 9. april 2024 fra [REDACTED] der det gis en redegjørelse for handelen. I brevet bekreftes det at beskrivelsen av de faktiske forhold i Finanstilsynets brev av 4. april 2024 er korrekt.

Du opplyser at du kontaktet [REDACTED] ved CEO om morgenen den [REDACTED] og ba om klarering av handelen. CEO ga slik klarering og bekreftet den skriftlig. Da handelen var utført, tok du kontakt med [REDACTED] for å få meldt handelen. Meldingen ble lagt ut kl. [REDACTED] samme dag. [REDACTED] gjorde deg på dette tidspunktet oppmerksom på at [REDACTED] ved CEO hadde gjort en feil, og at handelen ikke skulle ha vært klarert ettersom selskapet var i rød periode. CEO hadde oversett dette da han ga klarering.

[REDACTED] kontaktet umiddelbart Børsen og Finanstilsynet og orienterte dem om at du hadde fått klarering i tråd med interne retningslinjer, at det ikke forelå noen innsideinformasjon og at dette skyldtes en misforståelse/feiltakelse og ikke noe bevisst brudd.

For en nærmere gjengivelse av dine anførsler viser Finanstilsynet til brevet av 9. april 2024.

I brev av 22. april 2024 besvarer du Finanstilsynets varsel om overtredelsesgebyr med ytterligere merknader. Du anfører for det første at det varslede overtredelsesgebyret fremstår som en urimelig streng reaksjon, og fremholder at det ikke legges vekt på at du etter beste evne har forsøkt å sikre at handelen var i samsvar med reglene. Formålet med henvendelsen til selskapet før handelen, var å sjekke *både* at det ikke forelå innsideinformasjon og at selskapet ikke var i rød periode, ikke bare å klarere den i forhold til innsidereguleringene som det tilsynelatende legges til grunn i varselet. Det må kunne forventes at et børsnotert selskap har kontroll på når det løper en rød periode, og du hadde ingen grunn til å tvile på svaret du fikk fra administrerende direktør.

Du opplyser at selskapet ikke hadde sendt ut noe varsel til primærinnsideren om start av rød periode, noe som er praksis i mange andre noterte selskaper.

Du anfører at et styremedlem i praksis må basere seg på informasjon fra selskapet for å avklare når det løper en rød periode, og det vil alltid kunne være en risiko for feil i denne informasjonen. Det er vanskelig å se hvorfor en direkte sjekk med selskapet skulle være mindre forsvarlig enn å lese selskapets finansielle kalender.

Du bestrider at det kan foreligge uaktsomhet når du aktivt har sjekket at det er anledning til å handle, og fått dette bekreftet fra selskapet ved administrerende direktør.

Videre anfører du at det fremstår svært strengt å reagere med en strafferettslig sanksjon i et slikt tilfelle, og understreker at både Oslo Børs og Finanstilsynet umiddelbart ble varslet om handelen.

Du bestrider at handelen er et resultat av manglende kjennskap til reglene; du var kjent med reglene om handelsforbud og forsøkte å innrette deg etter disse. Når du likevel handlet i rød periode var det et resultat av at du mottok feil informasjon fra selskapet. Det anføres at dette bør hensyntas ved vurderingen av om et gebyr er en forholdsmessig reaksjon.

5. Finanstilsynets vurdering av om overtredelsesgebyr skal ilegges og av gebyrets størrelse
Det er ikke bestridt at 4. kvartalsrapporten som ble publisert [REDACTED] inneholdt slike nøkkeltall at publiseringen utløste et handelsforbud etter MAR artikkel 19 nr. 11. Handelsforbudet gjaldt i perioden [REDACTED]

Aksjekjøpet som ble gjennomført av [REDACTED] ble dermed utført i en periode der primærinnsidere i [REDACTED] var underlagt et handelsforbud.

Finanstilsynet legger til grunn din forklaring om at det var du personlig som handlet aksjer i [REDACTED] på vegne av [REDACTED]. Finanstilsynets vurdering er at du har handlet for tredjeparts regning i en periode der du var underlagt et handelsforbud, og at de objektive vilkårene for å ilegge et overtredelsesgebyr derfor er oppfylt.

Når det gjelder de subjektive vilkårene for å ilegge overtredelsesgebyr, viser Finanstilsynet til at [REDACTED] finansielle kalender er offentlig informasjon via nettstedet newsweb.no. Finanstilsynet finner ikke grunn til å vektlegge din anførsel om at det ikke var enkelt å sjekke den finansielle kalenderen fordi du ikke var på kontoret da handelen ble utført, ettersom newsweb.no er enkelt tilgjengelig via mobiltelefon.

I merknadene til Finanstilsynets varsel om overtredelsesgebyr har du vist til at da du kontaktet CEO hos [REDACTED] hadde du til formål å klarlegge om selskapet var i rød periode, ikke bare om det forelå innsidainformasjon.

Finanstilsynet har ikke noe grunn til å betvile at henvendelsen til CEO om klarering også var ment å omfatte spørsmålet om det forelå et handelsforbud. Imidlertid anser ikke Finanstilsynet dette avgjørende for om skyldkravet er oppfylt. MAR artikkel 19 nr.11 retter seg mot primærinnsiders plikter. Primærinnsider må som det klare utgangspunkt bære ansvaret for overtredelse av regelverket de er underlagt. Finanstilsynet kan ikke se at det i et tilfelle som dette hvor du har benyttet utsteder til å klarere handelen, kan fritta deg for ditt ansvar. Slik vi ser det, er du tilstrekkelig nærme til å vurdere om handelen var innenfor en rød periode, informasjon om selskapets planlagte 4. kvartalsrapport var enkelt tilgjengelig. Uansett må du også bære ansvaret for feil som begås av de du benytter som medhjelpere.

Finanstilsynet kan heller ikke se at det har betydning for aktsomhetsvurderingen at andre utstedere varsler om rød periode. Dette var, slik vi forstår det, ikke en rutine hos [REDACTED] på handelstidspunktet.

Finanstilsynets vurdering er på denne bakgrunn at overtredelsen av MAR artikkel 19 nr. 11 ble begått uaktsomt og at de subjektive vilkårene for å ilegge overtredelsesgebyr dermed er oppfylt.

Ved vurderingen av om gebyr skal ilegges, har Finanstilsynet foretatt en helhetlig vurdering av saken. Finanstilsynet har tatt i betraktning dine anførsler i brevet av 9. april 2024 og brevet av 22. april 2024.

Finanstilsynet viser til at reglene om rød periode i MAR artikkel 19 nr. 11 gjelder uavhengig av om primærinnsideren er i besittelse av innsidainformasjon. Perioden forut for offentliggjøring av delårsrapport eller årsrapport anses å være et tidsrom hvor det kan foreligge innsidainformasjon i selskapet. Bakgrunnen for handleforbudet er at primærinnsidere vil kunne ha tilgang til slik informasjon. Forbudet er en preventiv regel som skal bidra til å forebygge innsidehandling og markedsmanipulasjon.

Ved vurderingen av om gebyr skal ilegges i denne saken, legger Finanstilsynet vekt på at aktører som opererer i det norske verdipapirmarkedet forventes å ha kjennskap til og å innrette seg etter det regelverket som gjør seg gjeldende. Finanstilsynet finner som nevnt at du ikke har innrettet deg tilstrekkelig etter reglene om handelsforbud.

I dette tilfellet kunne regelbruddet enkelt ha vært forhindret, og et eventuelt vedtak om ileggelse av gebyr i denne saken vil etter Finanstilsynets vurdering ikke være uforholdsmessig. Finanstilsynet kan ikke se at det er uforholdsmessig med et gebyr av den grunn at du mottok feil informasjon fra selskapet, men finner at dette bør gis en viss vekt i utmålingen, jf. nedenfor.

I tråd med vphl. § 21-14 kan Finanstilsynet ved utmålingen av overtredelsesgebyr blant annet legge vekt på overtredelsens omfang, graden av utvist skyld og vilje til å samarbeide med myndighetene.

Ved utmålingen av gebyrets størrelse er det lagt avgjørende vekt på handelsbeløpet, som i denne saken var 7.080.681 kroner.

I formildende retning har Finanstilsynet lagt en viss vekt på at utsteder, i forståelse med deg, på eget initiativ gjorde Finanstilsynet oppmerksom på overtredelsen da den ble oppdaget.

Ved utmålingen av gebyret har Finanstilsynet også vektlagt i formildende retning at du hadde til formål å klarlegge om det forelå et handelsforbud da du kontaktet utstederselskapet.

6. Vedtak om ileggelse av overtredelsesgebyr

Med hjemmel i vphl. §§ 21-1, jf. 21-9 og 21-14 treffer Finanstilsynet følgende vedtak:

 plikter å betale et overtredelsesgebyr på kroner 100 000 (ett hundre tusen).
Overtredelsesgebyret tilfaller Statskassen.

Vedtaket om overtredelsesgebyr vil bli publisert på Finanstilsynets nettsider.

Dette vedtaket kan påklages innen 3 uker etter at vedtaket er mottatt. En eventuell klage sendes til Finanstilsynet. Klageinstans er Finansdepartementet. Forvaltningsloven §§ 18 og 19, om partenes adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter, gjelder.

Overtredelsesgebyrer innkreves av Skatteetaten ved Statens innkrevingsentral. I tilfeller der vedtaket ikke påklages vil Statens innkrevingsentral sende krav om betaling umiddelbart etter klagefristens utløp. I tilfeller der vedtaket påklages, sendes kravet etter at klagen er avgjort av Finansdepartementet. Statens innkrevingsentralers frist for betaling er 3 uker etter faktura er sendt.

Eventuelle spørsmål kan rettes til Eva Bech på telefonnummer 22 93 96 91 eller e-post eva.bech@finansilsynet.no.

For Finanstilsynet

Anne Merethe Bellamy
direktør for markedstilsyn

Thomas Borchgrevink
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi til:

